

DE ROL VAN MAATWERK- BEDRIJVEN IN DE CIRCULAIRE BOUW

© Arterno

Op de cover:

Een foto van maatwerkbedrijf A-Kwadraat. Zij helpen circulaire houthub Recuplan bij het opwaarderen van gerecupereerd hout door het schoon te maken, te schaven en te verlijmen.

Deze brochure kadert in het project 'Integratie sociale economie binnen de transitie van de bouwsector naar een duurzame samenleving' van de provincie Antwerpen.

Versie: maart 2023

WAT IS EEN MAATWERKBEDRIJF?

Maatwerkbedrijven zijn sociale ondernemingen waarvan de **hoofdtak de inschakeling van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt** is. Ze ontwikkelen economische activiteiten om deze doelstelling te realiseren. Met 'afstand tot de arbeidsmarkt' bedoelen we problemen of drempels die sommige mensen ervaren waardoor een job in het reguliere circuit (nog) niet, of niet meer mogelijk is. We kennen hen ook als de vroegere beschutte en sociale werkplaatsen.

DE TOEKOMST VAN DE BOUW

In het kader van de klimaatdoelstellingen staat de bouwwereld voor een gigantische uitdaging. De bouwsector is verantwoordelijk voor 40% van de uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂, voor 50% van het energieverbruik, voor 1/3 van het waterverbruik en voor 50% van de materiaalstromen.

Om dit terug te dringen zullen **biobased materialen** en **circulair bouwen** een **cruciale rol** spelen. Digitale tools, circulaire businessmodellen, modulair ontwerp en hergebruik van materialen en elementen zullen meer en meer hun ingang vinden in de bouw.

Daarnaast loopt de bouwsector nog tegen een andere uitdaging: bouwbedrijven blijven kampen met een **gebrek aan personeel**. 7 op de 10 aannemers hebben op dit moment vacatures die niet ingevuld geraken.

WAT KUNNEN MAATWERKBEDRIJVEN BETEKENEN VOOR HET CIRCULAIR BOUWEN?

Circulaire economie is erop gericht producten, hun componenten en grondstoffen zo lang mogelijk in het systeem te laten circuleren en tegelijkertijd de kwaliteit van hun gebruik te waarborgen. Om hergebruik mogelijk te maken zijn er veel **niet-automatiseerbare handelingen** nodig. Het gaat dan vaak om arbeidsintensieve handelingen, waar de reguliere economie niet op is voorzien. Voorbeelden zijn het ontmantelen, herwerken, uitsorteren, verzamelen, uit elkaar halen, assembleren... van materialen en elementen. Taken die uitermate geschikt zijn voor sociale tewerkstelling.

Maatwerkbedrijven **excelleren** in **repetitief, niet-automatiseerbaar werk** en de bouwsector zal hen nodig hebben om samen de transitie naar meer circulariteit te maken.

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR AANNEMERS

ONTMANTELEN

HERWERKEN

HERGEBRUIK VAN
GEVELBEKLEDING

Voor de gevelbekleding van het circulair kantoorgebouw ['t Centrum](#) heeft aannemer Beneens beroep gedaan op maatwerkbeprijf Kunnig. Kunnig heeft de gevelbekleding van Hangar 26 in Antwerpen **ontmanteld**, **bewerkt** en **hergebruikt** voor de gevel van 't Centrum.

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR AANNEMERS

NETJES EN VEILIG HOUDEN VAN DE WERF

Knoopwerk is een click-and-play houtbouwsysteem om eenvoudig, circulair en modulair te bouwen. Maatwerkbedrijf Kaliber zorgt voor de **productie** van de systemen en het **samenstellen** van de bouwpakketten voor de modulaire tuingebouwen van Gardeos. Plaatsing gebeurt door partners uit de bouwsector.

De werfwachters van Groep Intro willen aannemers **ontzorgen**. Denk maar aan taken als manuele graafwerken, afkappen van stenen voor hergebruik, bouwafval verzamelen en recycleren, bekisting weghalen, schoonmaken, werfafsluitingen en steigerdoeken plaatsen... Ze nemen het allemaal voor hun rekening.

www.knoopwerk.be
www.kalibermaatwerk.be

www.groepintro.be

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR AANNEMERS

BEWERKEN EN
HERGEBRUIKEN VAN
OUDE RAMEN

De ramen van een woning in Westerlo werden **ontmanteld** door aannemer Beneens en **bewerkt** en **hergebruikt** door Resourcelab, het houtatelier van maatwerkbedrijf WEB.

Kamp C vroeg Resourcelab om tentoonstellingsmeubels volledig uit gerecupereerd hout te **produceren**.

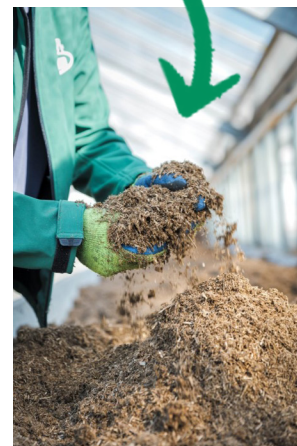
www.beneens.be
www.resourcelab.be

www.resourcelab.be

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR MATERIAAL- PRODUCENTEN

VERZAMELEN EN VERWERKEN
VAN VEZELS

HERWERKING TOT
NIEUW MATERIAAL

Maatwerkbedrijf KiemKracht **verzamelt** en **verwerkt** waardevolle vezels vanuit lokale organische reststromen. Materialenproducent en start-up Circular Matters **herwerkt** ze tot een nieuw materiaal.

INSPIRERENDE
VOORBEELDEN VOOR
MATERIAAL-
PRODUCENTEN

INZAMELING VAN
AFGEDANKTE KURK EN
HERWERKING TOT
HOOGWAARDIGE ISOLATIE

Maatwerkbedrijf De Vlaspit **zamelt** afgedankte kurk **in** en **herwerkt** dit tot Recycork, een hoogwaardig isolatiemateriaal voor constructies. Daarnaast werkt De Vlaspit samen met tal van bedrijven voor het assembleren van elektriciteitskasten, renovatiewerken zoals gyroc- en schilderwerken, het opruimen van werven, werken langs het spoor...

www.recycork.be
www.devlaspit.be

INSPIRERENDE
VOORBEELDEN VOOR
MATERIAAL-
PRODUCENTEN

VERZAMELEN VAN
GERECYCLEERD PAPIER EN
HERWERKEN TOT
AKOESTISCH PLAATMATERIAAL

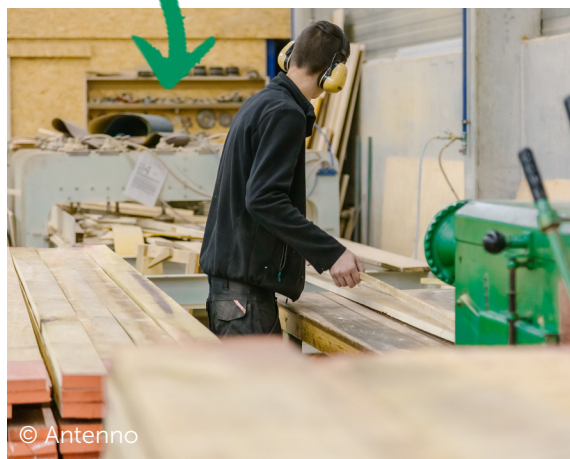

Acoustix **verzamelt** natuurlijke en lokale materialen: gerecycleerd papier en stro van linnen. Ze **herwerken** dit tot akoestische panelen, volgens de principes van de sociale en participatieve economie.

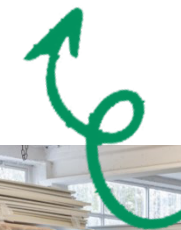

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR MATERIAAL- BANKEN

OPWAARDEREN
VAN GERECEPEREERD HOUT

ONTMANTELEN,
VERVOEREN, OPSLAAN,
HERWERKEN EN HERBRUIKEN

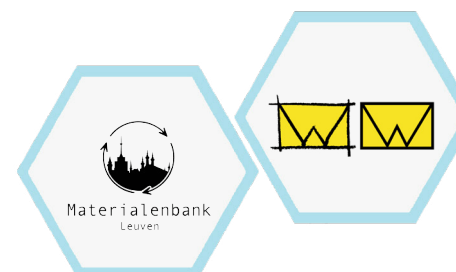

Maatwerkbedrijf A-kwadraat helpt Recuplan bij het **opwaarderen** van gerecupereerd hout door het **schoon** te **maken**, te **schaven** en te **verlijmen**.

De bouwploeg van Wonen en Werken vzw ontzorgt Materialenbank Leuven door gerecupereerd hout te **ontmantelen**, **vervoeren**, **opslaan**, te **herwerken** en te **hergebruiken**.

www.recuplan.be
www.a-kwadraat.be

www.ateliercirculer.be
www.wonen-en-werken.be

INSPIRERENDE VOORBEELDEN VOOR PRODUCENTEN VAN TECHNIEKEN

ELEKTRO-ASSEMBLAGE WERKEN

Radiatorbedrijf Jaga haalde een groot deel van zijn activiteiten terug uit het buitenland. Om die extra werkdruk in België op te vangen, schakelden zij de hulp in van maatwerkbedrijf Bewel voor de **verpakkings-, montage- en elektro-assemblagewerken**.

www.jaga.com
www.bewel.be

VEEL VOORKOMENDE VRAGEN

Wie kan beroep doen op sociale economie?

Sociale economie kan zowel opdrachten uitvoeren voor particulieren als voor andere bedrijven of lokale besturen.

Is samenwerken met sociale economie goedkoper?

Maatwerkbedrijven en arbeidszorgprojecten werken aan marktconforme prijzen en zijn dus niet goedkoper dan klassieke bedrijven. Soms is het uurtarief wel goedkoper. Dit komt omdat de medewerkers niet altijd hetzelfde rendement hebben als medewerkers in het reguliere circuit. Hij/zij zal er dan wellicht wat langer over doen om dezelfde kwaliteit te leveren. Op de eindfactuur zal de totale kostprijs weinig verschillen met de prijs die een klassieke aannemer zou aanrekenen.

Wat zijn de drempels voor werken met sociale economie?

Er zijn drie drempels die regelmatig naar voren komen:

- *“Werken met sociale economie vraagt extra tijd en aandacht. Je dient extra begeleiding of opleiding te voorzien.”*
Om eventueel rendementsverlies bij individueel maatwerk te compenseren bestaan er [financiële steunmaatregelen](#).
- *“Er is een kloof tussen de werkvloer van het maatwerkbedrijf en dat van de bouw. Er bestaan bijvoorbeeld grote verschillen in werkdruk. Sociale economiebedrijven zijn het gewend om van 9 to 5 te werken...”*
Voorzie taken op maat van de sociale economie., zoals repetitief werk dat niet-automatiseerbaar is.

HOE GA IK ALS BOUWBEDRIJF ZELF AAN DE SLAG?

- *“Sociale economie is erg complex. Er bestaan te veel termen en voorwaarden.”*
Contacteer zeker de sociale economie bedrijven bij vragen. Zij zijn de experts en begeleiden je met plezier.

Wat zijn de meerwaarden van werken met sociale economie?

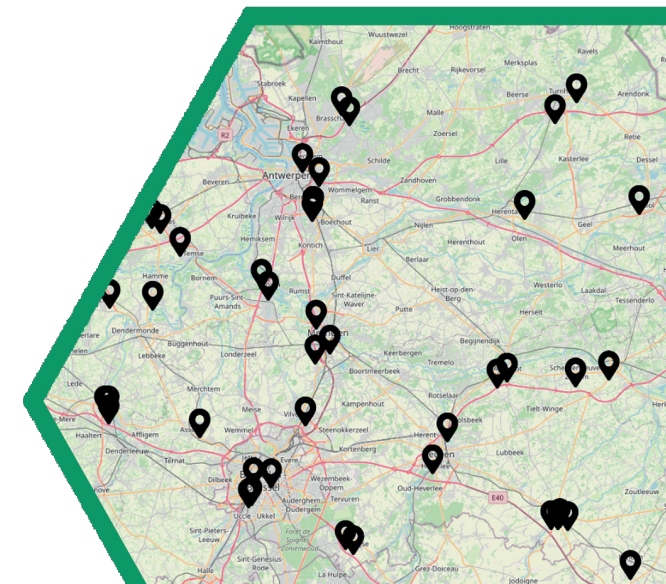
Sociale economie bedrijven staan bekend als lokale, betrouwbare, flexibele partners met marktconforme prijzen. Ze denken oplossingsgericht en werken met innovatieve technologieën. Sociale economie bedrijven halen hun beroepstrots uit tevreden klanten en tevreden medewerkers.

Samenwerken met sociale economie biedt:

- Een kwalitatief resultaat;
- Loyale, trotse medewerkers;
- Een open organisatiestructuur en draagvlak;
- Sociale impact;
- Een positieve boodschap om naar buiten te brengen.

1. Bekijk welke taken je kan uitbesteden en wie je daarvoor zoekt. Betrek de maatwerkbedrijven reeds vanaf de start.
2. Zoek je partners via www.doeners.be, het platform waar je het aanbod van de sociale economie kan vinden.
3. Contacteer het maatwerkbedrijf waar je graag mee wil samenwerken. Zij zijn de experts en kunnen je wegwijs maken.
4. Geraak je er niet uit? Contacteer de sociaal-circulaire hub van jouw regio:
 - **Regio Kempen:** Sociaal-Circulaire Hub Kempen+ www.blenders.be/innovaties/sociaal-circulaire-hub-kempen
herwin.daniels@blenders.be
 - **Regio Mechelen:** CE Hub regio Mechelen www.mechelen.be/ce-hub-regio-mechelen
circulaireeconomie@mechelen.be
 - Op zoek naar een sociaal-circulaire hub buiten de Provincie Antwerpen? Een overzicht van de 12 sociaal-circulaire hubs vind je op de website www.circulairwerkt.be/hubs.

Succes!

DE ROL VAN
MAATWERKBEDRIJVEN IN DE
CIRCULAIRE BOUW

KAMP

INFO@KAMPC.BE
WWW.KAMPC.BE